

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 415651 21 Rev
Sarajevo, 14.09.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Enise Bilajac, kao predsjednice vijeća, Amire Sadović i Emine Hulusija, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S. M. iz S. ..., koju zastupa punomoćnik H. K., advokat iz S., protiv tužene ... banka d.d. B. i H. S. ..., koju zastupaju punomoćnici, advokati iz Advokatskog društva sa ograničenom odgovornošću Marić & Co S., radi poništenja odluke o otkazu ugovora o radu, v.s. 10.100,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 415651 15 Rsž 2 od 18.09.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 14.09.2021. godine donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova za sastav odgovora na reviziju u iznosu od 1.263,60 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 415651 14 Rs od 14.07.2015. godine odlučeno je:

„I Odbija se tužbeni zahtjev kojim je traženo da se utvrdi da je tužena ugovorima o radu i to Ugovor o radu br. U-0952-02/13 od 20.05.2013.godine, Ugovor o radu br. U-1171-02/13 od 26.07.2013.godine i Ugovor o radu broj U-2199-02/13 od 24.12.2013.godine tužiteljici nezakonito izvršila promjenu radno-pravnog statusa u pogledu uslova rada i radno-pravnog statusa iz statusa zaposlenika na neodređeno u status zaposlenika na određeno vrijeme i poništenje istih.

Odbija se tužbeni zahtjev kojim je traženo da se naloži tuženoj da tužiteljicu vrati na poslove radog mjesta blagajnik likvidator II po Ugovoru o radu od 01.08.2007.godine i 20.08.2008.godine i da joj isplati naknadu plaće za period od 28.01.2014.godine do 19.02.2015.godine u iznosu od 10.774,62 KM sa zakonskim zateznim kamatama i da joj uplati pripadajuće doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 3.591,54 KM

II Odbija se tužbeni zahtjev za isplatu razlike plaće za period od 01.12.2011.godine do 27.01.2014.godine u iznosu od 30.456,82 KM sa zakonskim zateznim kamatama i uplatu doprinosa za isti period u iznosu od 10.152,27 KM.

III Tužiteljica je dužna tuženoj naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.633,20 KM, dok se tužena odbija sa zahtjevom za naknadu troškova preko dosuđenog iznosa“.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 415651 15 Rsž 2 od 18.09.2020. godine žalba tužiteljice je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude reviziju je izjavila tužiteljica zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se uvažavanjem revizije nižestepene presude preinače i tužbenom zahtjevu udovolji u cijelosti ili ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena je predložila da se revizija odbije kao neosnovana uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.263,60 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbi člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), koji se u konkretnom postupku primjenjuje na osnovu odredbe člana 106. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku², ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Neosnovan je prigovor povrede odredaba parničnog postupka na koju tužiteljica određeno ukazuje kao i u žalbi. U odnosu na žalbu tužiteljice, drugostepeni sud je ispitao prvostepenu presudu u pogledu prigovora da je izreka prvostepene presude nerazumljiva, da ne sadrži sve tužbene zahtjeve na način kako je to propisano odredbom člana 191. ZPP, da u presudi nije iskazano na osnovu kojeg akta i po kojem pravnom osnovu je tužiteljici promijenjen radno-pravni status, pa je na strani 4. pasus prvi pravilno obrazložio zašto ti prigovori nisu osnovani. Drugostepeni sud, suprotno prigovoru revidentice, u obrazloženju svoje odluke ocijenio je sve odlučne navode iz žalbe, pravilno primjenjujući odredbu člana 231. ZPP, pa drugostepena presuda ima potpune, jasne i dovoljne razloge o odlučnim činjenicama koji nisu u suprotnosti sa stanjem spisa.

Nije osnovan ni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmetnom tužbom tužiteljica traži da se utvrdi da je tužena ugovorima o radu broj U-0952-02/13 od 20.05.2013. godine, U-1171-02/13 od 26.07.2013. godine i broj U-2199-02/13 od 24.12.2013. godine, nezakonito izvršila promjenu radno-pravnog statusa iz statusa zaposlenika na neodređeno, u status zaposlenika na određeno vrijeme pa da se ti ugovori poništavaju, zatim da je tuženi vrati na posao po Ugovoru o radu od 01.08.2007. godine i 20.08.2008. godine, da joj isplati naknade plaće za period od 28.01.2014. godine do 19.02.2015. godine u iznosu od 10.774,62 KM uz pripadajuće doprinose, a od 01.12.2011. godine do 27.01.2014. godine, na ime razlike plaća iznos od 30.456,82 KM uz uplatu doprinosa za isti period.

Odlučujući o predmetnim tužbenim zahtjevima nižestepeni sudovi su utvrdili da je tužiteljica bila zaposlena kod tužene u periodu od 01.08.2007. do 27.01.2014. godine i to

¹ „Službene novine FBiH“, br. 53/03, 73/05 i 19/06

² „Službene novine FBiH“, br. 98/15

po osnovu ugovora o radu od 01.08.2007. do 20.08.2008. godine na radnom mjestu blagajnik – likvidator u Filijali S. sa pripadajućom bruto prosječnom platom u iznosu od 1.140,43 KM. Na osnovu ugovora o radu od 20.08.2008. godine tužiteljica je bila zaposlena u Poslovnici C. i anexom tog ugovora (od 20.08.2008. godine) ugovorila je mjesečnu bruto plaću u iznosu od 764,07 KM, da bi anex-om ugovora o radu od 10.03.2009. godine bila raspoređena na isto radno mjesto u Poslovnici I., zatim anex-om ugovora o radu od 10.06.2010. godine u Poslovnici C., te anex-om ugovora o radu od 23.06.2011. godine u Poslovnici G.. Tužiteljica je dana 20.05.2013. godine sa tuženom zaključila ugovor o radu za radno mjesto blagajnik – likvidator II u Poslovnici G. sa pripadajućom bruto mjesečnom platom unutar bodovnog razreda V u iznosu od 721 boda čija je vrijednost 1,00 KM bruto, dok se vrijednost koeficijenta određuje mjesečno na nivou banke. Tužiteljica je dana 26.07.2013. godine sa tuženom zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme u periodu od 27.07.2013. do 27.01.2014. godine za radno mjesto referent III u Direkciji administracije i naplate potraživanja – Odjel naplate sa pripadajućom bruto mjesečnom platom unutar bodovnog razreda V u iznosu od 753 boda čija je vrijednost 1,00 KM bruto, dok se vrijednost koeficijenta određuje mjesečno na nivou banke. Dana 24.12.2013. godine tužiteljica je sa tuženom ponovo zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme za period 01.01.2014. do 27.01.2014. godine za radno mjesto referent III u Direkciji upravljanja spornim potraživanjima za stanovništvo – Odjel naplate sa pripadajućom bruto mjesečnom platom unutar bodovnog razreda V u iznosu od 753 boda, čija je vrijednost 1,00 KM bruto, dok se vrijednost koeficijenta određuje mjesečno na nivou banke. Prilikom zaključivanja svih navedenih ugovora o radu, tužiteljica je iste potpisala, dakle pristala je na zaključenje istih, a odredbom člana 22. svih tih ugovora o radu, parnične stranke su regulisale da se potpisivanjem kasnije zaključenog ugovora, stavljaju van snage dosadašnji (prethodni) ugovori kao i pripadajući aneksi. Tužena je tužiteljicu odjavila sa osiguranja sa danom 27.01.2014. godine. U utuženom periodu tužena je tužiteljici isplaćivala plate i naknade prema, u to vrijeme važećim ugovorima o radu, a u skladu sa Pravilnicima o plaćama i primanjima zaposlenika tuženog od 25.08.2011., 19.12.2011. i 13.05.2013. godine. Tužiteljica u toku postupka nije dokazala kojoj grupi složenosti poslova pripada radno mjesto na kojem je bila zaposlena, tj. po svojoj složenosti, vrsti i značaju poslova da li spada u III ili IV grupu poslova.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja ovaj revizijski sud prihvata kao pravilan zaključak nižestepenih sudova o neosnovanosti tužbenog zahtjeva.

Nakon što je radni odnos između tužiteljice kao zaposlenice i tužene kao poslodavca, temeljem zaključenog ugovora o radu na određeno vrijeme prestao dana 27.01.2014. godine, po ocjeni i ovog suda, tužena tužiteljici nije otkazala ugovor o radu, već je ugovor o radu od 24.12.2013. godine (zaključen na period od 01.01.2014. do 27.01.2014. godine) prestao po sili zakona, tj. istekom vremena na koji je bio i zaključen, a kako je to propisano u članu 86. stav 1. tačka 6. Zakona o radu (Službene novine F BiH 43/99, 32/00 i 29/03 – dalje ZOR).

Neosnovano revidentica ističe da joj je tužena samo zamijenila Ugovor o radu iz statusa zaposlenika na neodređeno u status zaposlenika na određeno vrijeme, i bez pisane odluke da joj je prekinula radni odnos, pa da je takav ugovor bez propisane zakonske procedure pravno ništav.

Naime, zaključenje ugovora na određeno vrijeme nije u suprotnosti ni sa jednom prisilnom odredbom ZOR, jer se temelji na općim propisima obligacionog prava i kao takav je dopušten u radnom pravu. Dakle, riječ je o pravnom poslu kojeg ovaj sud cijeni pravno valjanim u smislu člana 26. i 28. stav 2. ZOO, prema kojem je prijašnji ugovor o radu na neodređeno vrijeme prestao sklapanjem novih ugovora o radu na određeno vrijeme (ugovorne strane su tako i regulisale u članu 22. sva tri zaključena ugovora o radu na određeno vrijeme). Pri tome se napominje da poslodavac u konkretnom slučaju nije bio obavezan tužiteljici ponuditi otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora o radu u smislu člana 97. ZOR (kako to tužiteljica neosnovano prigovara u reviziji), jer su se stranke slobodnom i ozbiljno izraženom voljom sporazumjele o drugačijem uređenju svojih ugovornih odnosa. Odredba člana 97. ZOR je zaštitna odredba koja radnika štiti od samovolje i jednostranih postupaka poslodavca, međutim, taj propis ne isključuje pravo poslodavca i radnika da sporazumno urede drugačije svoje dotadašnje odnose, kao što je to bilo u konkretnom slučaju.

Neosnovana je i tvrdnja tužiteljice da je prilikom potpisivanja ugovora o radu na određeno vrijeme (od 27.07.2013. i 24.12.2013. godine) dovedena u zabludu od strane svojih nadređenih, odnosno da su postojale mane volje (zabluda, prevara i prijetnja), jer tužiteljica na ovim činjenicama nije zasnivala svoj tužbeni zahtjev, pa se o istim nije ni moglo raspravljati kako su to pravino ocijenili nižestepeni sudovi.

Tužiteljica je tužbenim zahtjevom tražila i isplatu naknade plaća za period od 28.01.2014. do 19.02.2015. godine, kao i razlike plaća za period od 01.12.2011. do 27.01.2014. godine, i u toku postupka predložila finansijsko vještačenje po koeficijentu 2 i 2,50, što obuhvata III i IV grupu poslova, ali kako nije dokazala da su poslovi koje je i obavljala odgovarali III ili IV grupi iz člana 26. Kolektivnog ugovora za granu finansija, to su nižestepeni sudovi primjenom pravila o teretu dokazivanja (član 126. ZPP), ove zahtjeve pravilno odbili kao nedokazane, a time i neosnovane.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja sa aspekta predmeta spora (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Odbijen je zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer ova procesna radnja nije bila potrebna za vođenje ove parnice (član 397. stav 1., u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP), pa je odlučeno kao u stavu drugom izreke ove presude.

Predsjednica vijeća
Enisa Bilajac, s.r.